

העם

עוגות וספורט

בין שושלת

ותחרויות ספורט מכל

העולם בורח

הישראלי מן

המציאות ומן

האחריות.

אם הטלוויזיה הממלכתית היא ככר אה נאמנה של עיני ישראל, הרי המסקנה היא עגומה.

בימי השקיעה של רומא העתיקה נולדה הסיסמה "פאנס את קירקזוס". מקובל לתרגם אותה לעברית כ"לחם ושעשועים". אולם תרגום זה אינו מודי ייק. הכוונה היא לתחרויות הספורט שנערכו ברומא בזירה העגולה. האספי סוף הרומאי, שחלל מלעבוד ומלייצר, תבע מן הממשלה לספק לו לחם חינם ושעשועי-ספורט.

הטלוויזיה הישראלית מקרישה זה כמה שבועות חלק גדול של זמנה לספורט. התעניינות בספורט היא תחביב טיבעי של חלק גדול מן הציבור, ובייחוד החלק הגברי. אולם נראה כי התעניינות זו הפכה באחרונה לתת-מכרות, עד שהיא מקיפה לא רק ענפי ספורט אחד בארץ אחת, אלא את כל סוגי הספורט בכל הארצות. כך ניתן לברוח מן המציאות בארץ.

לגמרי למכשיר של השילטון, מספקת תאווה זו, והכל מרצפים.

עליה

הסירובניקים החדשים

האם יסרבו היהודים

להגדר מברית

המועצות. אם יכריחו

אותם לבוא לישראל?

אם יש תופעה המרגיזה את צמרת ישראל יותר מכל אחרת, הרי זו תופעת ה"נשירה".

אין היא גורמת רק נזק ישיר למדינה. היא גם מהווה סטירת לחי יומי יומית לדוקטרינה הצינונית, שעליה מבוסס כל המיבנה הרעיוני של המדינה.

לפי החוק שהתקבל בכנסת, מדינת ישראל היא "מדינת העם היהודי". היא קיימת, על פי הדוקטרינה הזאת, כדי לרכוז בתחומה את כל היהודים בעולם, ובראשיתו השונה את היהודים הנרדפים הנמלטים מארצות הגלות.

הנשירה מפריכה תורה זו. היהודים הנכרחים מברית-המועצות אינם באים לישראל. רובם העצום מגיע הישר לארצות-הברית. למדינת-העם-היהודי מגיעים כל היותר 10% עד 20%. אהבה בפנייה. השבוע החליטה

הקבוע: הרב משה רוזן, המקורב לשי"ל טון קומוניסטי.

בושה בלוד. כנגד תוכנית זו הובאו הרבה נימוקים. בין השאר:

● עצם ההחלטה יוצרת לישראל תדמית של מדינה טוטאלטרית-אירי-אולוגית, שאינה שונה בהרבה מן התרבות מית של ברית-המועצות עצמה. מי שרוצה לברוח ממדינה כזאת, לא ירצה להגיע למדינה אחרת, הדומה לה. הוא יעדיף להישאר בברית-המועצות.

● בתקופת הגלאסנוסט' והפרסט' רויקה, נחלש ממילא דהף ההגירה. יהודים רבים ירצו להמתין ולראות מה יקרה בברית-המועצות. במצב כזה עלול המצב החדש להרתיע את היהודים עוד יותר מלהגדר.

● רוב היהודים המפגשים להגדר אינם פועלים מתוך מניע ציוני, אלא רוצים פשוט להגיע לארצות-הברית, המצטיירת להם כארץ החופש והשיג' שוג הכלכלי. אלה לא יבואו לישראל. ייווצר מעמד חדש של סירובניקים — היהודים שישראל מסרבת לאפשר להם להגיע לארץ-הולמותיהם, ארצות-הברית.

● עלולים היווצר מצבים מבישים מאוד. למשל: אם מהגרים מברית-המועצות יגיעו ללוד ויסרבו לרדת מן המטוס. יהיה זה קל לקב"ב לארגן בעצי מו מעמד כזה.

● הרבר יביא לסיכסוך בין המימסד היהודי האמריקאי ובין ישראל. כל הנימוקים האלה כבר נדונו בהרחבה. אם החליטה ממשלת-ישראל לנקוט בכל זאת פעולה כזאת, הרי זה

ניק אשרות-יציאה לארצות-הברית. גם היהודים הרוצים להגיע לארצות-הברית, צריכים להעמיד פנים כאילו הם מצטרפים למישפחותיהם בישראל. דווקא השילטונות הסובייטיים דורשים זאת מהם.

אך כיום רוצה ברית-המועצות למי צוא חן דווקא בעיני הציבור האמריקאי. הסכמה לצעד שיעורר זעם אצל יהודי ארצות-הברית, והתנגדות מצד וושינג'טון, עשויה להיות בלתי-מעשית.

גם השגרירות ההולנדית, המייצגת את ישראל במוסקבה, אינה נוטה לשתף פעולה במיכצע הנראה כנגוד את זכויות-האדם.

אם כן, יהיה צורך להמתין עד שתפי על במוסקבה קונסוליה ישראלית — וגם זה אפשרי רק אחרי שינוי גדול ביחסי ירושלים-מוסקבה.

ההתקוממות

תאוות ההרס

בתים ונהרסים. עצים

נעקרים. יערות עולים

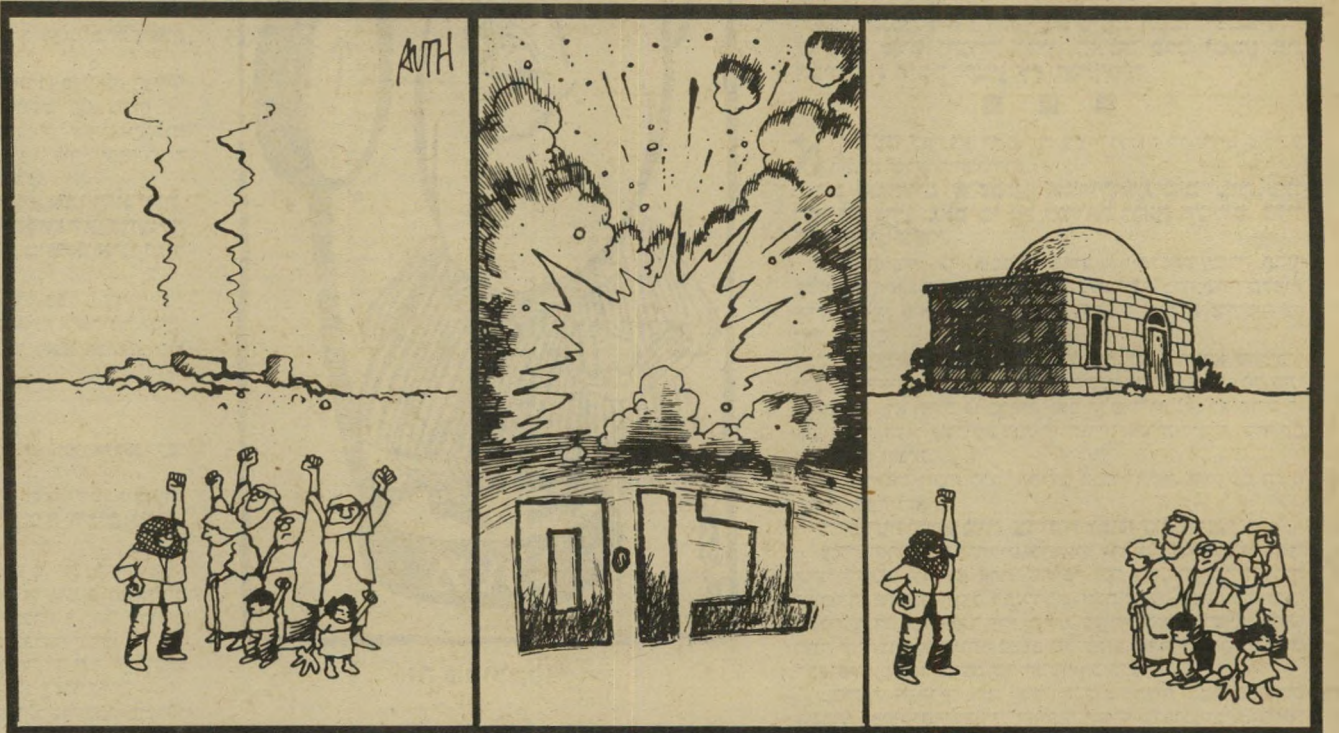
באש. שני הצדדים

אחווים בבולמוס של

הרס. המסמל את

המילחמה כולה.

בחודש השביעי של ההתקוממות הפלסטינית, נראה כאילו שני הצדדים אחווים בתאוות של הרס.

קריקטורה של רות ב.ה. הראלד טריביון

הפלסטינים שורפים יערות. הישראליים עוקרים עצים. הישראליים הורגים סוסים כסיטונות בתים ערביים.

היה זה כאילו החליטו שני הצדדים במאבק זה להתחרות ביניהם על כתר האליפות של הרס הארץ, ששניהם רואים בה את מולדתם האחת והיחידה.

הודשים, שנים. בצד הפלסטיני, פעולות-ההרס נובעות מן ההרגשה של "אין ברירה", בתוספת רגש גובר של שינאה.

האינתיפאדה נמשכת זה החודש השביעי, ואין ספק שהיא תימשך בלי הגבלה של זמן. גם הצמרת הביטחונית הישראלית, שהבטיחה במשך חודשים "רגיעה" והתחזרת החוק והסדר על כנם" בכל רגע, התחילה בימים האחרונים לשנות את הסיגנון. רובריקה מכי

(המשך בעמוד 8)

כמעט צעד של יאוש. במצב של אינתיפאדה, כאשר ישראל מצטיירת כאמי צעירה-תקשורת העולמיים כמדינה העולה בלהבות, עלולה העליה מברית-המועצות להצטמצם עוד יותר.

פצצה למישטר. השאלה היא אם החלטה כזאת יכולה ככלל להתגשם בפועל.

לשם כך דרושה, קודם כל, הסכמת ברית-המועצות. הסכמה כזאת לא תינתן בחינם.

אמנם, לכאורה אין הדבר צריך להפי ריע לסובייטים. הגירת היהודים (וגם הגרמנים, הרוסים ברוסיה מזו וררית דורות) אפשרית רק מפני שנשמרת הפיקציה כאילו זהו עניין של "חזרה למולדת" והאיחוד מישפחות. אחרת עלולים מיליוני אזרחים סובייטיים, בני לאומים שונים, לדרוש גם הם את הזכות להגירה, והדבר יפוצץ את המישטר.

לכן אין ברית-המועצות יכולה להעי

ממשלת-ישראל, ברוב גדול, לשים קץ לעלבון מתמשך זה על-ידי אמצעי מיני-הלי: להביא את היהודים ישר מברית-המועצות לישראל.

אם התגשם החלטה זו, יועמדו שואפי-ההגירה בברית-המועצות לפני ברירה פשוטה: להישאר במדינה הסובייטית או לבוא למדינה היהודית.

המחשבה שמאחורי הצעה זו אומרת שכל אדם נוטה להישאר במקום שהוא מגיע אליו. אם יובאו היהודים לארץ-ישראל, ולוא גם נכות, הם תאהבו בארץ, או לפחות יתרגלו אליה. אחרי זמן-מה יפסיקו לחלום על אמריקה וי הפכו ישראלים מן המניין.

באופן מעשי יוטסו היהודים מברית-המועצות לרומניה, שבה קיימת דיקטטורה קומוניסטית קשוחה. משם יוטסו ישר לישראל. לא תהיה להם אפשרות לברוח ולעלות בבוקרשט למטוס אחר. הרבר סוכם בין ישראל והשילטונות הרומניים, באמצעות המתווך

אין בארץ רעב ללחם. אבל יש תאבון לעוגות — לרמת-מיחיה ראוותנית ומפוארת. אצל העשירים (העשירים העליונים) זה מתגלה בסיגנון-חיים, המזכיר את ימי פומפיה האחרונים. מנהלי-בנקים מקבלים תשובות של מיל-יונים, וגם סתם מנכ"לים של חברות כושלות משתכרים כיום עשרות אלפי דולארים בחודש. הפחות-מאוששים יכולים לספק את תאוותם בצפייה בסדרה שושלת. המוקדשת לחיי העשירים, ובעיקר העשירות.

כל זה יוצר תמונה של עולם רימי יוני. בין חייה-הפאר בסדרה שושלת לבין שידורי-הספורט, חי חלק גדול של הציבור בגרעין של כסילים. מנוי וגי מור עם ציבור זה שלא לראות את המציאות — את סכנות-המילחמה, את האינתיפאדה, את המצב הכלכלי הא-מיתי. ההתפתרות מן המציאות מאפשרת גם התפתרות מן האחריות. הטלוויזיה הישראלית, שהפכה עתה

אבא אבן

בשיחה עם דפנה ברק

אבא אבן הגיע כשגיליון של "מעריב" מקופל בדיו. הוא הראה לי סקר שנערך בחודש שעבר. עליפי הסקר, חושבים יותר מ-28% מתושבי-ישראל שאבא אבן מתאים לתפקיד שר-ההגנה. שימעון פרס ויצחק שמיר צועדים אחריו.

לפני שהתחילה השיחה, ניגש שו עברייאורה ולחצו את ידיו של אבן בהתרגשות שהדביקה גם אותן. מרכז מישפחת-העובדי דה חשב אחרת.

כיצד זה לנחול במעמדו תבוסה כזאת? אבן, פגועי פגוע, נמצא עדיין בשלב של התמודדות עימה, עדיין לא עיר כל אותה. בשבוע הבא, סיפר בהקלה (או שמא זה היה נדמה לי), יסע ללונדון, להרצות. שם, בוודאי, יציג אותו המנחה כ, אבא אבן, ולא כמו שנבשל בעשיריה השנה ברשימת מישפחת-העבודה לבנסת ה-12.

● נתחיל מהסוף — רגע ההפסד.

סווי ואני היינו בחדר, לבדנו. ניתן היה לשכור חדר ברמת-אפעל ב-30 שקלים. אז ניצלנו זאת כדי לנח. אמרתי לעוזר שלי לרווח על המת-רחש. הוא אמר שאינו אופטימי.

היה ידוע על ארבעה מקומות בסיי בוב השני שהובטחו מראש. קורס-לכונ באו אלי גדי יעקובי ושושנה ארבלי-אלמוזלינו. זה היה אחרי הסיכוב הראי שון (שבו נכשל אבן). הם אמרו: "אנחנו נסדר הכל. אל תדאג..." זה קרה כשכבר התחילה ההצבעה לעשיריה השנה. מה כבר ניתן היה לעשות?

● זה כבר נכנס לפולקלור — המישפט המפורסם שאמרת לאשתך: "סווי, אנחנו הולכים הביתה?" מדוע נטשת?

אני זוכר איך, אחרי הסיכוב הראשון, ישבתי באולם. כל הטלוויזיות, המצלמות מרחבי העולם התנפלו עלי. עשיתי מין חיוך מאולץ...

● מדוע היה לך כה חשוב, לחידך, להעמיד פנים?

אני לא יודע. בדרך-כלל רוצים מאוד לראות, מקורב, איך אדם מגיב במצבים כאלה. יש בזה משהו מקאברי. אחרי הסיכוב לא ישבתי להצטלם. עוד לפני היודע התוצאות הרישי מיות, הלכנו — סווי ואני — הביתה. שבת מאוחר יותר, בלילה, כדי להציג ביצע עובד יעקב גיל. הבטחתי לו וכך נהגתי.

● מה הרגשת מיד אחרי היי וודע התוצאות? בעם? ההרגשה שאתה דחוי?

חשבת על כך שאולי מייחסים יותר מדי חשיבות לפנייות לחברים. לי — אולי בגלל שזה אני — כל התשובות מאלה סאליהם פנתה היו "כן". את מבינה? 100% מהאנשים שעיימם דיברתי אמרו שיצביעו בעדי.

חשבת לעצמי: איך זה יכול להיות? יש מקומות, כמו באנגליה, שם אומרים לי מחויבות קודמת.

● בולנו מעדיפים לנטוש מאשר להינמש. לא הרגשת חרטה עליך שהתמודדת ולא הודעת, כעדי אמרני, אריה נחמקין ואחרים, שאתה פורש?

לא. אני לא הפסדתי שום-דבר מכך שרצתי. הכבוד? קצת, קצת נפגעת. זה פוגע, מפני שביקשתי משהו ונתקלתי בסיי רוב, ולא ביקשתי מייודע-מה. מה ביקשתי בסך-הכל? ביקשתי